ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ

област Софийска, ул. „Търговска“ № 134
кмет - 07120 / 21-21
e-mail: obshtinadb@abv.bg , www.dolna-banya.net

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ГР. ДОЛНА БАНЯ

ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ
Вх. № 08-08-158 / 18.12.2022 г.

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
ОТ
ВЛАДИМИР ДЖАМБАЗОВ- КМЕТ НА ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ

ОТНОСНО: *Приемане на Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Долна баня, Софийска област.*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Съгласно чл. 174, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури, и доставчиците на социални услуги. В тази връзка и на основание чл. 196, ал. 1 от Закона, Областният управител организира разработването на Областна стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците въз основа на Анализ на потребностите от подкрепа във всяка община. Анализът трябва да бъде разработен от всяка община и приет от Общински съвет съгласно чл. 196, ал. 3 от ЗПУО.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал.1, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. 196, ал. 1 и ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, предлагам следния

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ:

ПРИЕМА - Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Долна баня, Софийска област.

Приложение:

1. Проект на Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Долна баня, Софийска област.

С уважение,

ВЛАДИМИ ЗОВ
Кмет на О баня

Изготвил: Катя Костадинова
Секретар на МКБППМН

Проект!

А Н А Л И З

на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Долна баня, Софийска област

(по чл. 196, ал. 1 на Закона за предучилищно и училищно образование и чл.5 от Наредбата за приобщаващото образование)

I. Въведение

1. Законови основания за разработване на анализа, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/.

Анализът на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на община Долна баня е разработен в съответствие с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/. Той определя образованието като национален приоритет, който се обезпечава чрез прилагането на основополагащи принципи:

- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- хуманизъм и толерантност;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни, както и диалог между тях по въпросите на образованието.

В съответствие с чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование Областният Управител организира разработването на Областна стратегия за личностно развитие на децата и учениците въз основа на разработен Анализ на потребностите от подкрепа във всяка община на територията на областта и приет от Общинския съвет.

2. Цел и обхват на документа.

Основната цел на Анализа е определяне на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на община Долна баня. Законът за предучилищното и училищното образование регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа /обща и допълнителна/ за личностно развитие на децата.

Подкрепата за личностно развитие в системата на предучилищното и училищното образование, осъществявана от образователните институции /детски градини, училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, специализираните обслужващи звена/ се основава на самостоятелно разработени и прилагани политики, чиито основни принципи са:

- изграждане на позитивен организационен климат чрез създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост към всички участници в образователния процес;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, върху основата на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;
- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности.

Целта на Анализа е чрез поставените задачи подкрепата за личностно развитие да се предоставя на всяко дете и ученик, като се осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им, което е в съответствие с индивидуалните им образователни потребности.

Съгласно чл. 176 на Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО) подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, и цели да осигури:

- съответствие с индивидуалните им потребности;
- подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им;
- осъществяване на подкрепата за детето и ученика най-близко до мястото, където живее и учи.

3. Методика и участници в процеса на разработване на Анализа.

За изготвяне на Анализа са използвани количествени и качествени методи за събиране на статистическа информация от институциите в община Долна баня. След получаване на статистическите данни е направена оценка, за да се открояят проблемните места и да се определят съответните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

В подготовката на този Анализ са включени представители на Общинска администрация, на СУ „Н. Рилски", на ПГ „Хр. Ботев", на ДГ „Ю. Гагарин", със задача да разработят Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Долна баня.

II. Състояние и предизвикателства: последните три години.

1. Структура на образователната система на общината. Общинска мрежа от детски градини, училища и обслужващи звена за учебната 2022/2023г.

Община Долна баня, включваща град Долна баня и село Свети Спас, е разположена в Западна България и административно е част от Софийска област.

Тук има добре развита образователна структура и чрез политиката, която провежда общината се създават условия за осигуряване на равен достъп до детска градина, предучилищна подготовка и качествено образование за всички деца и ученици. На територията ѝ съществуват три учебни заведения: Средно училище „Неофит Рилски", Професионална гимназия „Христо Ботев" и Детска градина „Юрий Гагарин" – всички се намират на територията на административният център - град Долна баня.

2. Демографска картина и тенденции.

Населението на община Долна баня по постоянен и настоящ адрес през последните три години по данни на служба ГРАО при община Долна баня е следното:

Година	Постоянен адрес	Настоящ адрес
2020г.	4772	4816
2021г.	4714	4781
Към 01.12.2022г.	4690, от които 993 деца	4738, от които 1088 деца

Състоянието на демографските процеси е свързано с влиянието на множество фактори от икономическо, социално и здравно естество, както и засилените миграционни процеси. Трябва да отчетем и последиците от протичащата през последните години епидемия от Ковид-19 и свързаните с нея предизвикателства пред всички сфери от живота, както и отпечатъка ѝ върху всички възрастови групи. Възрастовата структура на населението също се влияе от промените в раждаемостта, смъртността и миграцията.

Демографската картина в община Долна баня следва тенденциите в развитието на демографията на страната като цяло. Тенденцията е към намаляване броя на населението.

Възрастов състав на децата по постоянен и настоящ адрес към 01.12.2022г.

0-4г.	5-9г.	10-14г.	15-19г.
212	271	334	271

По данни от служба ГРАО през 2016г. са родени 65 деца, които ще бъдат в първи клас през учебната 2023/2024г. А раждаемостта през последните три години е съответно: 64 деца през 2020г., 63 деца през 2021г., 55 деца към 01.12.2022г., което показва като цяло запазване нивото на раждаемост спрямо предходните години. Що се отнася до съотношението раждаемост- смъртност може да се констатира, че е налице отрицателен прираст на населението на общината през последните години.

Съотношение раждаемост – смъртност:

година	раждаемост	смъртност
2020г.	64	85
2021г.	63	86
Към 01.12.2022г.	55	55

3. Брой групи, деца, педагогически и непедагогически персонал по детски градини, изградена достъпна архитектурна среда.

На територията на община Долна баня има една Детска градина „Юрий Гагарин", където през учебната 2022/2023г., са обхванати 191 деца, в 8 групи. Педагогическият персонал е 12 броя, включително 1 директор, а непедагогическият - 15 броя.

В нея е изградена позитивна среда, осигуряваща психически, физически и емоционален комфорт на всяко дете. Това допринася за интелектуално, емоционално и личностно развитие на децата, както и подготовка за преминаване в следващия етап на обучение - в училище.

Тук няма изградена достъпна архитектурна среда, но и към момента не е необходимо изграждането ѝ, тъй като в учебното заведение

се обучава едно дете със СОП, за което няма необходимост от предоставяне на такава.

4. Брой групи, деца, педагогически и непедагогически персонал по училища, изградена достъпна архитектурна среда.

училище	I клас		II клас		III клас		IV клас	
	паралелки	ученици	паралелки	ученици	паралелки	ученици	паралелки	ученици
СУ„Неофит Рилски“	3	56	2	33	2	38	2	43

училище	V клас		VI клас		VII клас	
	паралелки	ученици	паралелки	ученици	паралелки	ученици
СУ„Неофит Рилски“	2	40	2	44	2	35

училище	VIII клас		IX клас		X клас		XI клас		XII клас	
	парал.	ученици	парал.	ученици	парал.	ученици	парал.	ученици	парал.	ученици
СУ„Неофит Рилски“	1	22	1	23	1	20	1	23	1	16
ПГ „Христо Ботев“	1	19	1	21	1	22	1	20	1	18

В СУ „Неофит Рилски” общия брой на учениците е 395, съответно от 1 до 4 клас: 170 бр., от 5 до 7 клас: 119 бр. и от 8 до 12 клас: 104 бр., разпределени в 20 паралелки. Педагогическият персонал е общо от 37 души, в това число 1 директор и 1 заместник директор. Непедагогическият персонал е общо 9 души.

Информация за предлаганата целодневна организация на учебния ден за 2022/2023г. в СУ „Н. Рилски“:

Класове	Брой групи на ЦОУД	Брой ученици
I – IV клас	5	125
V-VII клас	3	75

В ПГ „Христо Ботев” учениците от 8 до 12 клас са 100 броя в дневна форма на обучение, разпределени в 5 паралелки и 32 броя в самостоятелна форма на обучение. Педагогическият персонал е общо от 12 души, в това число 1 директор и 1 главен учител, 1 педагогически съветник. Непедагогическият персонал е общо 5 души.

Осигурен е безплатен транспорт за пътуващите ученици с училищен автобус, придружавани от дежурен учител, който пътува всеки ден по утвърден график и превозва деца до и от СУ „Н. Рилски“ и ПГ „Хр. Ботев“.

В училищата на територията на община Долна баня няма изградена достъпна архитектурна среда, но предстои доизграждане на асансьор в СУ „Н. Рилски“, в помощ на учениците с увреждания.

5. Обслужващи звена на територията на община Долна баня няма изградени.

III. Анализ на Потребностите от подкрепа за личностно развитие, осъществяване в училищата, детските градини и центрове за подкрепа за личностно развитие.

1. Деца и ученици

1.1 Брой ученици с изявени дарби, класирани на призови места в национални и международни конкурси, олимпиади и състезания

• Съгласно подадени справки от учебните заведения през 2021/2022 година ученици от СУ „Н. Рилски“ са участвали в олимпиада по математика на общински и областен кръг; по БЕЛ - на общинско, областно и национално ниво; по английски език- има класирано дете и на национално ниво на олимпиада.

1.2 Брой деца и ученици в риск

• По данни от отдел „Закрила на детето”- ИРМ Долна баня към Дирекция „Социално подпомагане”-Ихтиман деца и ученици в риск за последните три години на територията на община Долна баня са:

2020г.	2021г.	Към 01.12.2022г.
45 бр.	63 бр.	65 бр.

1.3 Деца и ученици със специални образователни потребности /СОП/, които се обучават интегрирано в общообразователните училища.

По данни от учебните заведения на територията на община Долна баня деца и ученици със специални образователни потребности /СОП/, които се обучават интегрирано в общообразователните училища са:

2020/2021г.	2021/2022г.	2022/2023г.
16 бр.	20 бр.	14 бр.

1.4 Ученици с множество и тежки увреждания, чието обучение в условията на общообразователните училища е неприложимо - тук се посочват ученици от помощните училища, ученици със СОП, които се обучават в индивидуална форма, тъй като увреждането не позволява дневна форма на обучение.

На територията на община Долна баня в СУ „Н. Рилски“ има 4 бр. ученици с множество и тежки увреждания, като обучението на 2 от тях в условията на общообразователните училища е неприложимо и се обучават по индивидуален учебен план в индивидуална форма на обучение.

2. Състояние и предизвикателства пред общата подкрепа за личностно развитие 2022/2023г.

Съгласно чл. 178, ал. 1 от ЗПУО, общата подкрепа за личностно развитие включва следните компоненти и трябва да се прилага в съответните институции:

КОМПОНЕНТ	МЯСТО НА ПРОВЕЖДАНЕ
екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти	Всички институции
допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон	Само училища
допълнителни модули за деца, които не владеят български език	Само детски градини
допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;	Само училища
консултации по учебни предмети	Само училища
кариерно ориентиране на учениците	Всички институции
занимания по интереси	Всички институции
библиотечно-информационно обслужване	Само училища
грижа за здравето	Всички институции
осигуряване на общежитие	Училища и общежития
поощряване с морални и материални награди	Всички институции
дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение	Всички институции

ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения	Всички институции
логопедична работа	Всички институции

На ниво детска градина и училище, общата подкрепа включва всички услуги, които предоставят базисни грижи за физическото, психичното и социалното благополучие, мотивиращи и развиващи интересите и дейностите на децата и учениците, и се прилагат в различна степен и в трите учебни заведения на територията на община Долна баня.

Общата подкрепа отговаря преди всичко на нуждата от превенция и навременно разпознаване на трудности в ученето при децата и учениците, както и на нуждата от разпознаване на дарбите на децата. Тук задача на учителя е да систематизира наличната информация за детето (портфолио, тест за училищна готовност, входно ниво, текущи оценки, наблюдение). В рамките на общата подкрепа учителят обобщава информацията и наблюденията си, за да организира преподаването съобразно потребностите, стиловете на учене, силните страни на децата и учениците. По този начин учителят може аргументирано и навреме да посрещне със своето преподаване първите признаци на затруднения в ученето на всяко дете, както и да отдели допълнително внимание на децата, които се развиват в конкретна област на знанието, спорта или изкуствата, така че те да разгърнат своя потенциал. Освен да планира работата в клас, като се основава на систематизирана информация, учителят целенасочено организира консултациите си, часовете по интереси, допълнителното обучение.

Общата подкрепа включва и всички онези допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат: дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза, училищна политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистиране и др., които се изпълняват от помагащи и допълнителни специалисти в детската градина и в училищата, както и от неспециализирания персонал.

Разпространението на Covid-19 постави системата на образование и обучение пред интензивни промени. Училищното образование премина в обучение от разстояние в електронна среда. Противоепидемичните мерки наложиха въвеждането на нови форми и методи в модела на учене, за да не се прекъсва осигуряването на равни възможности за образование и подкрепа за личностно развитие. Въз основа на законодателните промени започна да се осъществява плавното преминаване от присъствено към обучение в електронна среда чрез осигуряването на електронни устройства и работещи платформи за участниците в образователния процес.

Вид на дейността по осигуряване на обща подкрепа по учебни заведения:

В **ДГ „Ю. Гагарин"** дейности по обща подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 178, ал. 1 се прилагат по конкретно по:

- т. 1 - екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- т. 2. - допълнително обучение по български език чрез участие в проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование";
- т. 7 - занимания по интереси: провеждат се групови занимания по народни танци, английски език, модерен балет и футбол;
- т. 9 - грижа за здравето: има кабинет с медицински специалист;
- т. 12 - извършват се дейности по превенция на насилието, съобразено с възрастта на децата;
- т. 14 - логопедична работа за деца със специални образователни потребности.
- Партньорство и взаимодействие с ЦОП, ЦРДУ, АСП, Обществен съвет.

В **СУ „Н. Рилски"** дейности по обща подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 178, ал. 1 се прилагат:

- по т. 1 и 2 – осъществяване на екипна работа между класен ръководител, ресурсен учител, психолог и логопед, както и допълнително обучение по учебните предмети са част от ежедневната работа на преподавателите спрямо децата и учениците;
- по т. 4 и т. 5 - има график за провеждане на консултации с учителите по учебните предмети;
- по т. 6 – провежда се кариерно ориентиране на учениците;
- по т. 7 - създадени са и групи по интереси: „БЕЛ", „Вокални групи", „Футбол"; „Народни танци", „Английски език", „Изобразително изкуство";
- по т. 8 - в СУ „Н. Рилски" има библиотека с художествена и учебна литература, която се ползва от учители и ученици. Както и компютърни кабинети с 20 компютъра и интернет;
- по т. 9 – в училищната сграда е обособен медицински кабинет с медицинска сестра за полагане на здравни грижи;
- по т. 11 - за учебната 2022/2023г. има 2бр. ученици, получаващи стипендии за постигнати отлични образователни резултати; 7бр. ученици– стипендии за ученици без родители и 10 ученици със социални стипендии. Осен това при провеждане на различни състезания, викторини се дават награди за постигнати резултати;

- Училището разполага с ресурсен кабинет с ресурсен учител, логопед и психолог;
- Партньорство и взаимодействие с ЦОП, ЦРДУ, МКБППМН, ДПС, Обществен съвет, Училищен парламент, образователни и здравни медиатори. Включване на родители в училищните прояви;
- Включване в проекти: „Образование за утрешния ден“, „Подкрепа за успех”, „Равен достъп до училищно образование в условията на криза“, „Културните институции като образователна среда”, „С грижа за всеки ученик”;
- т. 12 - извършват се дейности по превенция на насилието, съобразено с възрастта на учениците.

В ПГ „Хр. Ботев” дейности по обща подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 178, ал. 1 се прилагат:

- по т. 1 и 2 – осъществяването на екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти, както и допълнително обучение по учебните предмети са част от ежедневната работа на преподавателите спрямо учениците;
- по т. 4 и т. 5 - има седмичен график за индивидуални консултации с учителите по общообразователните предмети;
- по т. 7 - създадени са три групи занимания по интереси: „Екологично образование и здравословен начин на живот“, „Изкуства и култура“, „Спорт“;
- по т. 8 - в ПГ „Хр. Ботев” има библиотека с над 4000 тома художествена и учебна литература, която се ползва от учители и ученици. Както и компютърен кабинет с 11 компютъра и един лаптоп, интернет;
- по т. 11 - за учебната 2022/2023 г. има 8 бр. ученици, получаващи стипендии за постигнати образователни резултати; 1 бр. ученици, получаващи стипендии за подпомагане на ученици с трайни увреждания; 9 бр. ученици– стипендии за ученици без родители; 9 бр. ученици – стипендии за подпомагане достъпа до образование и предотвратяване на отпадането.

В изпълнение на чл. 178, ал. 1, т. 12 от ЗПУО дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение - детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осъществяват тези дейности, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес, като видовете и съдържанието им са подчинени на общата училищна политика и се разработват самостоятелно от училищната общност (чл. 185 от ЗПУО). Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение реализира и **Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните при община Долна баня**. Създадена е практика

Местната комисия да работи в тясно сътрудничество с ръководствата и педагогическия състав на училищата от община Долна баня с оглед ранно предотвратяване на девиантно поведение сред подрастващите. Основно работата в училищата се осъществява от обществените възпитатели и секретарят на Местната комисия. Обществеият възпитател съдейства за корекция на асоциално/рисково поведение, работи с деца, които са в рискова семейна или приятелска среда или са застрашени от отпадане от училище, оказва при нужда социална или възпитателна подкрепа.

Поддържа се близък контакт с училищното ръководство и се набира информация за ученици с девиантно и/или агресивно поведение и проблеми с общуването, социално занемарени деца, деца предразположени към противообществени прояви, деца живеещи в рискова среда.

Превантивната си дейност Местната комисия извършва в две основни направления: от една страна организиране на информационни кампании по различни теми като превенция на употребата на психо-активни вещества, на насилието и агресивното поведение, трафика на хора, тормоза в училище, превенция на дискриминацията и проява на толерантност, повишаване правната култура на децата и учениците; и от друга страна пряка консултативно-възпитателна работа с децата под формата на индивидуални консултации и беседи.

3. Състояние и предизвикателства пред допълнителната подкрепа за личностно развитие 2022/2023:

Същността на допълнителната подкрепа е да се осигури допълнителен и различен ресурс, а за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма - начин за достойно преживяване за учене, научаване и участие в естествената им социална среда, съобразно техните оптимални възможности. Основна функция на допълнителната подкрепа е да отговори на различните индивидуални потребности за обучение, които изискват включване на разнообразни ресурси във и извън детската градина и училището. Те се реализират на базата на оценените образователни потребности за всяко дете и ученик с нужда от допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 187 на ЗПУО е насочена към четири групи деца и ученици: със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания и включва:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

Дейностите, които при необходимост не биха могли да се извършват самостоятелно от всяко училище, а изискват координирана общинска политика са:

- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания.

Към настоящия момент на територията на община Долна баня се прилага допълнителна подкрепа за личностно развитие:

- в ДГ „Юрий Гагарин“ се осъществява допълнителна подкрепа на едно дете от РЦППО-София област. Осигурени са психолог, логопед и ресурсен учител. Подадени са още 4 деца за оценка, за които се очаква становище.
- В СУ „Н. Рилски“ 11 броя деца са обхванати във форми на допълнителна подкрепа; 2 ученика са на индивидуална форма на обучение
- вид на дейността по осигуряване на допълнителна подкрепа: ресурсно подпомагане.

4. Подкрепа за личностно развитие, осъществявана в Центровете за подкрепа на личностното развитие и Центрове за специална образователна подкрепа /Помощни училища/

На територията на община Долна баня няма разкрити Центровете за подкрепа на личностното развитие и Центрове за специална образователна подкрепа /Помощни училища/.

4.1 Социални услуги в подкрепа на личностното развитие на учениците и децата - Центрове за обществена подкрепа, Дневни центрове за деца с увреждания, Центрове за социална интеграция и

рехабилитация на деца с увреждания и др. Представяне на извършваните дейности.

На територията на община Долна баня активна дейност развива **Център за обществена подкрепа,** който реализира дейности по следните програми:

1. Програма „Подкрепа и консултиране на семейства от общността".
2. Програма „Превенция на рисково поведение на деца и младежи от общността".
3. Програма „Индивидуална и групова работа с деца и младежи, настанени в резидентни услуги".
4. Програма „Превенция на изоставянето/разделянето на деца от биологичното им семейство, настаняването им в алтернативна грижа" .
5. Програма „Реинтеграция в биологичното семейство на деца, настанени в алтернативна грижа/резиденти услуги и в приемни семейства".
6. Програма „Подкрепа на приемната грижа на местно ниво".
7. Програма „Подкрепа на осиновяването".
8. Програма „Превенция на отпадането от училище. Работа с деца, отпаднали или в риск от отпадане от училище и техните семейства".
9. Програма „Работа с деца, жертви на насилие и техните родители".
10. Програма „Работа с деца с поведенчески проблеми и техните семейства".
11. Програма „Превенция на ранните бракове".
12. Програма „Програма за ранно детско развитие, семейно консултиране и подкрепа".
13. Програма „Трудотерапия".
14. Лятна програма „Твори, играй, мечтай".
15. Програма „Семейства и деца в раздяла, развод и конфликт за родителски права".

Центърът за работа с деца на улицата осъществява следните програми:

1. Програма „Ограмотяване".
2. Програма с методически указания за „Духовно развитие и формиране на социални умения у деца от ЦРДУ".
3. Програма „Здравно образование и култура".
4. Програма „Ограмотяване и подготовка за училище".
5. Програма „Развитие на речта и овладяване на езика за деца на 4-5 годишна възраст".
6. Програма „Родна реч за деца на 3-4 годишна възраст".

7. Програма „Социална рехабилитация“.
8. Програма „Арт и трудотерапия“.
9. Програма „Работа със семейството и подкрепящата среда“.
10. Програма „Училище за пораснали“.
11. Програма „Нежелана бременност“.
12. Програма „Превенция на ПАВ“ .
13. Програма „Превенция на насилието“.
14. Програма „Професионално ориентиране на деца над 12 години“ .
15. Програма „Индивидуално и групово психологическо консултиране и подкрепа на деца и родители“.
16. Програма „Превенция на тютюнопушенето“.
17. Програма „Управление на конфликти и поведение в конфликтни ситуации”.
18. Програма „Предавани по полов път болести“.
19. Програма „Умения за самоопознание“.
20. Програма „Употреба и злоупотреба с алкохол“.
21. Програма „Креативни занимания“.
22. Програма „Монтесори – направление сензорно развитие и практическо обучение“.
23. Програма „Монтесори – направление развитие на речта и математиката“.

4.2. Дейности на неправителствени организации, читалища, спортни клубове в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Община Долна баня разполага с изграден и функциониращ ***„Спортен комплекс Долна баня”***, където всички жители и гости на общината могат да спортуват и прекарват свободното си време. Комплексът има основно и помощно футболно игрище, писта за бягане, поле за дълъг скок, баскетболно и волейболно игрище, детска площадка и тенис кортове. Освен това има монтирани маси за тенис на маса и фитнес уреди на открито, както и открит плувен басейн. Има сформирани групи по футбол, в които тренират безплатно деца, от различни възрастови групи. Вече няколко години подред през лятната ваканция децата на възраст 7-14 години могат да посещават два пъти седмично безплатна целодневна занималня, ръководена от педагози. Лятната програма цели да ангажира вниманието на децата с образователни, развлекателни, спортни дейности /включително курс по плуване за деца от 3 до 14г./. Тя предлага и еднодневни екскурзии и преходи с цел опознаване природните и културни забележителности в региона, както и възпитаване на обич към природата, опознаване на миналото и традициите още от ранна детска възраст.

На територията на община Долна баня активна дейност с децата развива ***Народно читалище „Рила-1898”.*** То предлага разнообразни занимания, като посещението е безплатно и по желание на децата. Създадени са и функционират следните дейности:

- Детски хор „Рилско ехо”, където участват 12 деца на възраст от 6 до 13 години.
- Школа по рисуване: 10 деца.
- Школа по пиано.
- Фолклорна танцова формация „Венети” – 55 деца.
- Модерни танци: 30 деца.
- Латиноамерикански танци: 15 деца.
- Школа за фолклор с пресъздаване на обичаи и народни танци: 30 деца.
- През лятото се организира лятно кино.
- Децата през лятната ваканция посещават библиотеката, като участват в работилници, в които се организира и детска читалня. Отбелязват се и бележити дати.
- По повод седмицата на четенето и първия учебен ден се организират забавни и познавателни детски игри: „Мисли, търси, реши”, „Открий съкровището” и „Забавен многобой”.
- За Великден се провежда работилница за писани яйца.
- В края на годината се провежда и традиционното украсяване на сурвачки, като всяка година желаещите да участват се увеличават. Целта е да се украсят както в миналото с естествени материали: вълна, сушени плодове, пуканки и т.н.

През годината се организират мероприятия за ученици от начален курс за различни годишнини и празници, като се използват интерактивни методи за привличане на тяхното внимание и информираност с изготвяне на витрини, рекламни брошури, четения и прожекции на филми.

IV. SWOT АНАЛИЗ

Силни страни	Слаби страни
• Създадени са условия за удовлетворяване на интересите, желанията и потребностите за личностно развитие на децата и учениците в свободното време;	• Нисък стандарт за 1 ученик, който в рамките на бюджетната година не се развива и актуализира; • Слаб интерес от развитие и обучение на част от учениците и техните родители;

• Подкрепа и развитие на творческите заложби на децата и учениците през свободното им време и участие в културния календар на общината; • Педагогическият състав е с добра квалификация и опит; • Наличие на логопед и психолог; • Наличие на кадри, преминали въвеждаща квалификация за работа с деца със СОП, в риск, с проблемно поведение; • Наличие на ресурсен учител в СУ; • Към момента има сформиран Екип за предоставяне на подкрепа за личностно развитие /ЕПЛР/ в СУ „Н. Рилски";	• Недостатъчно средства за стимулиране развитието на творческите заложби на децата и учениците през свободното им време; • Демотивация за учене от ниското заплащане на висококвалифицирания труд; • Недобро отношение на обществото към образованието и училището като цяло; • Отрицателно влияние на социалната, информационната и неформалната среда и медии върху възпитанието на учениците и мотивите за учене; • Липса на изградена достъпна архитектурна среда; • Липса на специално оборудване, дидактически материали при евентуално бъдещо наличие на деца с тежки увреждания;
Възможности	**Заплахи**
• Създаване на подходяща образователна среда и оборудване за подкрепа и развиване на способностите и уменията на учениците в съответствие с държавните образователни стандарти; • Изграждане на достъпна архитектурна среда; • Подпомагане на даровити деца; • Продължаване на квалификацията на персонала на учебните заведения за работа с деца със СОП, с тежки увреждания, в риск, с проблемно поведение; • Повишаване на възможността за кариерно ориентиране и	• Увеличаване на броя на децата със СОП, в риск, с тежки увреждания; • Намаляване на раждаемостта и следователно намаляване на децата и учениците; • Намаляване на свободното време на децата; • Негативно отношение на обществото към образованието; • Ниска заинтересованост от родителите; • Постоянни и обемни изменения в нормативната уредба; • Разпространението на Covid-19 и недостатъците на обучението от разстояние в електроннасреда. • Недостигащи финансови средства за осигуряване на подходяща образователна среда, съгласно

развитие на учениците; • Осигуряване на специално оборудване, дидактически материали при евентуално наличие на деца с тежки увреждания в бъдеще; • Работа с родителите; • Стимулиране на раждаемостта;	държавните образователни стандарти; • Недостатъчно финансови средства за стимулиране развитието на творческите заложби на децата и учениците.

V. Обобщения и изводи от анализа

В община Долна баня подкрепата за личностно развитие извежда на преден план сътрудничеството и загрижеността между всички участници в процеса на приобщаващото образование, за да се превърне детската градина/училището в територия с позитивен психоклимат, в среда на взаимно доверие и емоционално благополучие за изява на всяка индивидуалност.

На база на изведената по-горе информация може да се обобщи картината в община Долна баня по следният начин. В трите учебни заведения ДГ „Ю. Гагарин", СУ „Н. Рилски" и ПГ „Хр. Ботев" са обхванатa 686 деца на възраст от 2 до 19 години. Те получават равен достъп до качествено образование, осигурявайки им се подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им, което е в съответствие и с индивидуалните им образователни потребности.

От получените статистически данни може да се обобщи следната информация към декември 2022г.: в учебните заведения се обучават 15 деца със СОП, както и 4 деца с тежки увреждания, 2 от които са на индивидуална учебна форма по индивидуален учебен план. На ниво детска градина се осъществява допълнителна подкрепа на едно дете от РЦППО-София област.

Деца в риск	Деца със СОП	Деца с множество и тежки увреждания
данни на училища – 11бр. данни на Отдел „Закрила на детето“ – 50 бр.	15 бр.	4

В учебните заведения на територията на община Долна баня се прилагат елементи от общата подкрепа за личностно развитие, които представляват базисни грижи за физическото, психичното и социалното благополучие, мотивиращи и развиващи интересите и дейностите на децата и учениците.

Дейностите от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 на ЗПУО, с които не всички учебни заведения могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране са:

- **кариерно ориентиране** на учениците в училищното образование, включващо взаимнодопълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда (ЗПУО -чл. 180);
- **грижа за здравето** се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование, както и здравословен начин на живот (ЗПУО чл. 183), в съответствие с държавният образователен стандарт за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Здравето на децата и учениците се наблюдава от медицински специалисти, работещи в разкритите здравни кабинети в ДГ „Ю. Гагарин” и СУ „Н. Рилски”.
- **логопедична работа;**
- **поощряване с морални и материални награди на децата и учениците**- морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование могат да се учредяват от Министъра на образованието и науката, Началника на Регионалното управление на образованието, Кмета на общината и Директора на институцията (ЗПУО чл. 184);
- **ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения**- при работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях, като тези мерки се прилагат към всички

ученици в обща класна стая по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (ЗПУО чл. 17, ал.5);

Що се отнася до елементите на допълнителната подкрепа за личностно развитие, те са по-специфични и изискват сериозна подготовка и специализация. Поради тази причина те трудно биха могли да се извършват при необходимост самостоятелно от всяко училище, а изискват координирана общинска политика. Такива са:

- **психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания**;
- **осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти**;
- предоставяне на **обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания**.

Има сформирани Екипи за предоставяне на подкрепа за личностно развитие /ЕПЛР/ на децата и учениците в СУ „Н. Рилски", ПГ „Хр. Ботев" и ДГ „Ю. Гагарин" в съответствие със законовите изисквания, които работят по прилагане на елементи от общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците, съгласно изискванията на закона.

VI. Заключение

В община Долна баня са налице институции, органи и структури, които имат необходимия капацитет и кадрови ресурс за осъществяване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на общината.

Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие е динамичен процес, който се съобразява с променящите се потребности на образователната система и координира всички участници в нея, с цел обезпечаване на общата подкрепа за личностно развитие, която се осигурява там, където са детето и ученикът- в детската градина и в училищата. Тези институции трябва да отговорят на новите предизвикателства и да предложат нова визия за развитие пред традиционните образователни модели и форми на общуване. Както станахме свидетели през последните две години разпространението на COVID-19 изправи образователната система /и не само/ пред интензивни промени и предизвикателството за работа, преподаване, учене в нова обстановка и по нов метод. Онлайн обучението и работата в електронна

среда оказаха и продължават да оказват своето въздействие над децата и учениците. Въздействие, чиито отпечатък и следи ще откриваме в поколението, израснало при необичайните обстоятелства на ковид епидемията.

Акцентът в работата на институциите трябва да е върху развитието на личността на детето и ученика, с неговата автономност и свобода на избор, право на личен стремеж към преуспяване и благоденствие, принадлежност, участие и отговорност към множество общности и групи едновременно. Това би могло да се постигне чрез разчупване на традиционните образователни модели и форми на общуване.

Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на територията на община Долна баня е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО, с променящите се потребности на образователната система и на децата като цяло. Това налага координация на действията между всички участници в образователния процес и органи на управление на централно и местно ниво, с цел осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик.

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Долна баня, Софийска област е приет с Решение № ….., взето с Протокол № …. от ……..2022 г. на Общински съвет град Долна баня.

Председател на Общински съвет
град Долна баня:

Лиляна Драганова